

ПРО НАУКОВУ, ЛІКАРСЬКУ ТА ГРОМАДСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОФЕСОРА ПОВОРОЗНЮКА ВЛАДИСЛАВА ВОЛОДИМИРОВИЧА

22 жовтня 2009 року виповнилося 55 років науковому керівнику відділу клінічної фізіології та патології опорно-рухового апарату Інституту геронтології АМН України, президенту Української асоціації остеопорозу, президенту Української асоціації менопаузи, андропаузи та захворювань кістково-м'язової системи, члену правління Всесвітньої асоціації остеопорозу (IOF), віце-президенту асоціації ревматологів України, члену президії Української асоціації ортопедів-травматологів, заступнику голови науково-медичного товариства геронтологів та геріатрів України, головному редактору журналу "Проблеми остеології", члену Громадської Ради Української Федерації громадських організацій сприяння охороні здоров'я громадянського суспільства, директору Українського науково-медичного центру проблем остеопорозу та Міжнародного остеартрологічного центру, заслуженому діячу науки та техніки України, доктору медичних наук, професору Владиславу Володимировичу Поворознюку.

Професор В.В. Поворознюк народився й виріс у селі Сидори Великополовецького (нині Білоцерківського) району Київської області. Навчався спочатку в Сидорянській восьмирічній школі, згодом у Фурсянській середній школі, які закінчив із відзнаками та золотою медаллю. Після успішної здачі іспитів у 1971 році став студентом лікувального факультету Київського медичного інституту ім. акад. О.О. Богомольця. Під час свого навчання теоретичне пізнання медицини поєднував із практичною діяльністю, працюючи фельдшером на станції швидкої допомоги м. Києва. У 1977 році закінчив медичний інститут за фахом "лікарська справа".

У 1977-1978 роках працював лікарем відділення клінічної фізіології та патології опорно-рухового апарату Інституту геронтології АМН СРСР. З 1978 по 1980 рік знаходився на службі в Радянській Армії на посаді начальника полкового медичного пункту. Проте наукова діяльність продовжувала приваблювати В.В. Поворознюка, й після служби в лавах Радянської Армії він повернувся в НДІ геронтології, де у 1980-1982 роках навчався в клінічній ординатурі, у 1982-1985 роках – в аспірантурі за фахом "травматологія та ортопедія". Працюючи у відділі клінічної фізіології та патології опорно-рухового апарату Інституту геронтології АМН СРСР, а також секретарем інститутського комітету комсомолу, організував конференції з питань геронтології. У 1986-1987 роках працював молодшим науковим співробітником цього відділу. У 1987-1992 роках займав посаду головного лікаря клініки Інституту геронтології. У 1988 році захистив кандидатську дисертацію "Дистрофічно-деструктивні зміни шийно-грудного відділу хребта та їх вісцеральні прояви (вертеброгенні кардіалгії) у людей різного віку" (наукові керівники: професор Подрушняк Є.П., професор Токар А.В.) за фахом "травматологія та ортопедія". Після обрання за конкурсом із січня 1992 року працював провідним науковим співробітником відділу клінічної фізіології та патології опорно-рухового апарату, а з березня 1992 року до цього часу працює керівником відділу клінічної фізіології та патології опорно-рухового апарату Інституту геронтології. У 1999 році захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора медичних наук "Остеопороз: фактори ризику, діагностика, профілактика та лікування" (наукові консультанти: професор Подруш-

няк Є.П., академік НАН України та АМН України Фролькіс В.В.), у 2000 році отримав звання професора.

Визначну роль у формуванні вченого та лікаря Поворознюка В.В. відіграли академік РАМН та АМН України Чеботарьов Д.Ф., академік НАН України та АМН України Фролькіс В.В., академік АМН України Бутенко Г.М., академік АМН України Коркушко О.В., член-кореспондент АМН України Безруков В.В., професори Подрушняк Є.П., Маньківський М.Б., Токар А.В., Войтенко В.П., Остапчук А.Д., Решетюк А.Л., Григоров Ю.Г. та завідувач клінічним відділенням захворювань опорно-рухового апарату Інституту геронтології АМН України Орлова О.В.

Наукові дослідження професора Поворознюка В.В. охоплюють широке коло теоретичної та клінічної медицини: вивчення особливостей деструктивно-дистрофічних змін шийно-грудного відділу хребта в людей різного віку, визначення основних показників структурно-функціонального стану кісткової тканини й клінічних проявів старіння кісткової системи, нервово-м'язового апарату передньої грудної стінки, які відповідають за виникнення синдрому вертеброгенної кардіалгії, в людей різного віку. Професором Поворознюком В.В. розроблені диференціально-діагностичні критерії верифікації вертеброгенних кардіалгій та больового синдрому в ділянці серця, зумовленого ішемічною хворобою серця (ІХС), визначені особливості проведення терапевтичних заходів при вертеброгенних кардіалгіях та ІХС у поєднанні з дистрофічно-деструктивними змінами шийно-грудного відділу хребта; розроблено та запропоновано лікувальний комплекс для терапії вертеброгенних кардіалгій та вертебро-кардіального синдрому в людей різного віку. Для оцінки здоров'я працівників промислових підприємств уперше в Україні застосована автоматизована система кількісної оцінки ризику виникнення основних патологічних синдромів (АСКОРС). Використання розроблених диференційованих програм реабілітації працівників з вертеброгенною патологією сприяло зниженню частоти захворювань хребта,

профілактиці передчасного старіння працівників підприємства.

Під керівництвом Поворознюка В.В. проведені перші в Україні епідеміологічні дослідження щодо остеопорозу та його ускладнень, лонгітудинальні спостереження за структурно-функціональним станом кісткової тканини під впливом деяких шкідливих чинників довкілля. Вперше вивчено структурно-функціональний стан кісткової тканини в дітей, підлітків та дорослого населення, що проживають в Україні; визначено особливості формування піку кісткової маси в представників української популяції. Ним запропонована нова методика оцінки темпу постаріння кісткової системи, яку необхідно брати до уваги при створенні регіональних програм профілактики та лікування системного остеопорозу. Вперше визначено розповсюдженість остеопорозу в населення України, його вікові та статеві особливості. Визначено вплив основних екзогенних та ендогенних чинників на структурно-функціональний стан кісткової системи.

З ініціативи Поворознюка В.В. у 1996 році створена Українська асоціація остеопорозу. Президентом асоціації обрано Поворознюка В.В., який також входить до Правління IOF (International Osteoporosis Foundation) та бере активну участь у роботі цієї організації. У 2002 році з ініціативи професора Поворознюка В.В. створена Українська асоціація менопаузи, андропаузи та захворювань кістково-м'язової системи, яка в тому ж році була включена до складу Європейської асоціації менопаузи та андропаузи (EMAS). Поворознюк В.В. є головним редактором журналу Української асоціації остеопорозу "Проблеми остеології", який у 1999 році сертифікований ВАК України як фахове видання. За ініціативою Поворознюка В.В. проводяться науково-практичні конференції: "Актуальні проблеми геріатричної ортопедії" (1996, 1998, 2000, 2002, 2008) та "Остеопороз: епідеміологія, клініка, діагностика, профілактика та лікування" (1997, 1999, 2001, 2003, 2006). Був ініціатором проведення I Міжнародної конференції "Актуальні проблеми остеопорозу" (1999), результатом роботи якої стало створення Об'єднаної Ради на-

ціональних товариств країн Східної Європи та Балтії (Україна, Росія, Литва та ін.). Заступником голови Об'єднаної Ради, головним редактором "Міжнародного остеологічного журналу", засновником якого стала Об'єднана Рада, обрано Поворознюка В.В.

Професор Поворознюк В.В. є автором та співавтором більш ніж 750 наукових робіт, 17 монографій, серед яких "Остеопороз на Україні", "Глюкокортикоїд-індукований остеопороз", "Остеопороз: епідеміологія, клініка, діагностика, профілактика и лечение", "Менопауза та остеопороз", "Менопауза и заболевания костно-мышечной системы", «Эндокринология», «Памидроновая кислота в лечении заболеваний костной ткани», «Сучасні принципи діагностики, профілактики та лікування захворювань кістково-м'язової системи», методичних рекомендацій, 21 авторського свідоцтва. Професор Поворознюк В.В. – співавтор розробок біологічно активних речовин, що використовуються для профілактики та лікування остеопорозу та його ускладнень (Космол, Біокосмовіт, Остеїн та ін.), автоматизованого робочого місця "Остеолог".

Під керівництвом Поворознюка В.В. захищено 26 кандидатських та 3 докторські дисертації, виконується понад 11 дисертаційних робіт.

На сьогодні область наукових інтересів охоплює питання епідеміології, патогенезу, діагностики, профілактики та лікування захворювань опорно-рухового апарату, його вікових змін та особливостей при супутній патології різних органів і систем. Професор Поворознюк В.В. проводить постійні заняття з молодими вченими Української асоціації остеопорозу, за безпосередньої його участі в 1997 році створено одноденну програму науково-практичного семінару "Актуальні проблеми остеопорозу". З 1995 року щорічно проводить 2-4 курси в різних областях України. Спільно з Європейським відділенням Асоціації геронтологів розробив програму курсів підвищення кваліфікації для лікарів "Актуальні проблеми геріатричної ортопедії". З 2006 року під керівництвом професора Поворознюка В.В. в обласних та районних центрах постійно працює бригада наукових співробітників та лікарів, яка проводить школи-семінари

для практичних лікарів та одночасно консультує населення з обов'язковим дослідженням структурно-функціонального стану кісткової тканини на ультразвуковому денситометрі. З ініціативи професора Поворознюка В.В. із 2007 року на базі Інституту геронтології та Українського науково-медичного центру проблем остеопорозу 2-3 рази на рік постійно проводяться курси інформативної та стажування для практичних лікарів різних спеціальностей «Діагностика та лікування остеопорозу». Професор Поворознюк В.В. активно займається викладацькою діяльністю, читаючи лекції студентам різних вузів (Національного університету фізичного виховання та спорту, Кримського державного медичного університету). У програмі курсів підвищення кваліфікації для лікарів "Актуальні проблеми геріатричної ортопедії" та в курсі лекцій у Київській медичній академії післядипломної освіти використано наукові роботи Поворознюка В.В., присвячені профілактиці та лікуванню остеохондрозу, остеоартрозів, остеопорозу.

Нині професор Поворознюк В.В. продовжує активно працювати як керівник відділу клінічної фізіології та патології опорно-рухового апарату Інституту геронтології АМН України, президент Української асоціації остеопорозу, президент Української асоціації менопаузи, андропаузи та захворювань кістково-м'язової системи, член правління Всесвітньої асоціації остеопорозу (IOF), віце-президент асоціації ревматологів України, член президії Української асоціації ортопедів-травматологів, заступник голови науково-медичного товариства геронтологів та геріатрів України, член Громадської Ради Української Федерації громадських організацій сприяння охороні здоров'я громадянського суспільства, директор Українського науково-медичного центру проблем остеопорозу та Міжнародного остеоартрологічного центру, головний редактор журналу "Проблеми остеології".

У даному номері журналу «Проблеми остеології» представлені роботи професора Поворознюка В.В. у співавторстві з колегами та його учнями